

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 31 grudnia 2015 roku G. C., A. Z., A. G. wnieśli o zasądzenie od pozwanej J. P. (1) solidarnie na ich rzecz kwoty 2687,47 zł wraz z umownymi odsetkami w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego od kwoty (...),47 od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego.

Powodowie wskazali, że pozwana zawarła z nimi umowę pożyczki opiewającą na łączną kwotę 4500,00 zł, płatną w 24 miesięcznych ratach. Podnieśli, że pozwana spłaciła 13 rat w łącznej kwocie 2914,80 zł. Na dochodzoną pozwem sumę składa się:

- kwota 2235,81 zł z tytułu niespłaconego kapitału (pomniejszonego o wpłatę pozwanej);
- kwota 83,23 zł z tytułu niespłaconych odsetek kapitałowych, skapitalizowanych na ostatni dzień wypowiedzenia umowy pożyczki, czyli na dzień 10.05.2015 R.;
- kwota 19,99 zł z tytułu odsetek karnych od niespłaconych rat liczonych na ostatni dzień wypowiedzenia umowy pożyczki, czyli na 10.05.2015 R.;
- kwota 138,84 zł z tytułu odsetek od zadłużenia przeterminowanego liczonych od dnia 11 maja 2015 roku do dnia 22 grudnia 2015 roku;
- kwota 60,00 zł z tytułu wezwań do zapłaty;
- kwota 150,00 zł z tytułu podejmowanych czynności windykacyjnych;

Powodowie wskazali, że odsetek od odsetek żądają od dnia wniesienia pozwu od kwoty 2477,47 zł, na którą składa się kwota niespłaconego zadłużenia głównego, skapitalizowanych odsetek, odsetek karnych oraz odsetek od świadczenia przeterminowanego.

Pozwana J. P. (1) nie stawiała się na rozprawę i nie zajęła stanowiska w sprawie.

Wyrokiem zaocznym z dnia 28 marca 2017r. Sąd Rejonowy w Rawie Mazowieckiej zasądził od J. P. (2) na rzecz powodów kwotę 837,75 zł wraz z umownymi odsetkami w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP w skali roku od dnia 31 grudnia 2015r. do dnia zapłaty z tym zastrzeżeniem, że od dnia 1 stycznia 2016r. wysokość odsetek nie może przekroczyć w stosunku rocznym dwukrotności wysokości odsetek nie może przekroczyć w stosunku rocznym dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie i oddalił powództwo w pozostałej części.

Sąd I instancji zasądził solidarnie od J. P. (1) na rzecz powodów kwotę 229,44 złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia złożyła strona powodowa w zakresie oddalającym powództwo o kwotę 1640 złotych i z zakresie rozstrzygnięcia o kosztach procesu.

Skarżący zarzucili rozstrzygnięciu:

1.Naruszenie prawa materialnego tj.

A) art.385¹k.c. poprzez jego nieprawidłowe zastosowanie w efekcie nieprawidłowe przyjęcie, że postanowienia umowy pożyczki gotówkowej z dnia 3 października 2013r. dotyczące zabezpieczenia pożyczki poprzez przystąpienie przez

pozwana do umowy ubezpieczenia są sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco interes pozwanej, a tym samym nie wiążą strony pozwanej;

B) art. 720 § 1 k.c. poprzez uznanie, że pozwana jest zobowiązana do zwrotu kwoty pożyczki mniejszej a nie tej samej kwoty, jaką otrzymała w wyniku zawartej w dniu 3 października 2013r. umowy pożyczki gotówkowej;

C) art. 5 pkt 6 oraz art. 30 ust. 1 pkt. 10 ustawy z dnia 12 maja 2011r. o kredycie konsumenckim (tj. Dz.U. z 2016r. poz. 1528), poprzez niezastosowanie i w efekcie nieprawidłowe uznanie, że zastrzeżenie przez pożyczkodawcę prowizji jest sprzeczne z ustawą;

2.naruszenie przepisów postępowania, mające wpływ na wynik sprawy, tj.:

A) art. 233 k.p.c. poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny materiału dowodowego, a tym samym nieprawidłowe przyjęcie, że ustanowienie zabezpieczenia pożyczki poprzez przystąpienie pozwanej do umowy ubezpieczenia budzi wątpliwości, a także nieprawidłowe przyjęcie, że pozwana zobowiązana jest do zapłaty mniejszej kwoty, niż ta, którą faktycznie otrzymała;

B) art.339 § 2 k.p.c. poprzez nieprzyjęcie za prawdziwe twierdzenie powodów, że umowa pożyczki została zabezpieczona poprzez przystąpienie pozwanej do umowy ubezpieczenia, którego koszt wyniósł 1200 zł, pomimo że nie zostały wykazane przez Sąd I instancji okoliczności podważające na podstawie tego przepisu tj. wykazujące, że twierdzenia powodów budzą uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa.

W konkluzji skarżący wnieśli o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez zasądzenie od pozwanej na rzecz powodów dodatkowo kwoty 1639,72 zł wraz z umownymi odsetkami w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP od dnia 31 grudnia 2015r. do dnia zapłaty, z tym zastrzeżeniem, że wysokości odsetek nie może przekroczyć wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie wraz z kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego. Nadto powodowie wnieśli o zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego przed sądem II instancji.

Sąd O. gowy zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Wbrew zarzutom skarżących podniesionych w apelacji, Sąd I instancji dokonał prawidłowych ustaleń stanu faktycznego, znajdujących pełne oparcie w zebranych w sprawie materiale dowodowym i trafnie określił konsekwencje prawne z nich wynikające. Ocenę tę Sąd Okręgowy w pełni aprobuje.

Zdaniem Sądu Okręgowego, ocena materiału obwodowego przeprowadzona przez Sąd I instancji nie narusza granic swobodnej oceny dowodów, wyznaczonej dyspozycją art. 233 § 1 k.p.c. Sąd I instancji wskazał przyczyny, dla których nie dał wiary twierdzeniom powodów, że pozwana przystąpił do umowy ubezpieczenia. Ocena materiału obwodowego dokonana przez Sąd I instancji nie jest sprzeczna z zasadami logicznego rozumowania, czy doświadczenia życiowego i mieści się w ramach swobody sądu.

Bezzasadne są zarzuty dotyczące naruszenia, w szczególności art. 720 § 1k.c. i art. 385¹ k.c.

Jak wynika z materiału dowodowego zebranego w sprawie, pozwana zawarła z powodami umowę pożyczki (art. 720 § 1 k.c.) opiewającą na kwotę 3000 zł, która miała być spłacona do dnia 30 października 2015 roku w 24 miesięcznych ratach. Na powyższą sumę składa się rzeczywista kwota pozostawiona do dyspozycji pożyczkobiorcy po odjęciu kosztów prowizji oraz kosztów zabezpieczenia pożyczki w wysokości 1200 zł.

W pełni zgodzić należy się z Sądem I instancji, że ustawodawca, aby przeciwdziałać ocenianemu negatywnie w świetle zasad współzycia społecznego zjawisku lichwy oraz aby chronić interesy słabszych uczestników obrotu gospodarczego, jakimi zazwyczaj są konsumenci, wprowadził do kodeksu cywilnego instytucję odsetek maksymalnych (art. 359 § 2¹

K.c.), których wysokość winna stanowić podstawowe odniesienie do oceny ekwiwalentności wysokości wynagrodzenia pożyczkodawcy ustalonego w umowie. Rację ma Sąd I instancji, że prowizja za udzielenie pożyczki jest w istocie próbą dochodzenia odsetek przekraczających odsetki maksymalne, co jest sprzeczne z ustawą (art. 359 § 2¹ i § 2² k.c.).

W przedmiotowej sprawie zaliczenie kwoty 300 zł do kosztów pożyczki (oprócz zastrzeżonych w umowie odsetek w maksymalnej wysokości) jest niczym innym jak właśnie zastrzeżeniem niezgodnych z ustawą, dodatkowych ukrytych odsetek.

Strona powodowa jest przedsiębiorcą zajmującym się prowadzeniem działalności gospodarczej w zakresie udzielania pożyczek krótkoterminowych i przy zawieraniu umów posługiwała się wzorcami umownymi. Zgodnie z treścią art. 385¹ § 1 K.c. Postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny.

Zgodzić należy się z Sądem I instancji, że w świetle materiału dowodowego zebranego sprawie brak było podstaw do obciążania pozwanej kwotą 1200 złotych z tytułu umowy ubezpieczenia umowy pożyczki. Do akt sprawy nie została załączona żadna umowa ubezpieczenia, żadna deklaracja ubezpieczeniowa, żaden wydruk potwierdzający dokonanie przelewu składki ubezpieczeniowej w imieniu pozwanej na rzecz ubezpieczyciela. Trudno, zatem uznać, że pozwana w ogóle do takiej umowy przystąpiła.

Zgodzić należy się z Sądem I instancji i w tym zakresie, że nawet gdyby uznać, że taka umowa ubezpieczenia została zawarta, to powyższe postanowienia należy uznać za niedozwoloną klauzulę umowną w rozumieniu art. 385 1 § 1 k.c. Przedmiotowe postanowienia umowne zostały zastrzeżone w sposób i wysokości znacznie przekraczającej możliwą do przyjęcia bez zarzutu dotyczącego naruszenia zasad współżycia społecznego granicę. Koszt ubezpieczenia przekroczył, bowiem 1/3 kwoty otrzymanej z tytułu pożyczki, zaś ustanowienie zabezpieczenia pożyczki warunkowało jej uruchomienie (§ 11 umowy).

Nie sposób zgodzić się ze skarżącymi, że pozwana została zobowiązana do zwrotu pożyczki mniejszej niż kwota, jaka otrzymała w wyniku zwartej umowy z dnia 3 października 2013r.

Jak wynika z materiału dowodowego pozwana otrzymała z tytułu umowy pożyczki kwotę 3000 złotych, z czego spłaciła przed wytoczeniem powództwa kwotę 2914, 80 zł. Suma zasądzonej przez Sąd I instancji kwoty 837,75 zł oraz kwoty 2914,80 zł, którą pozwana spłaciła, przekracza kwotę 3000zł, jaką faktycznie pozwana uzyskała od strony powodowej w wyniku zawarcia umowy pożyczki.

W tym stanie rzeczy zdaniem Sądu Okręgowego, apelacja strony powodowej jako bezzasadna podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.